

РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ШЛЯХОМ ВПРОВАДЖЕННЯ LEGO-ТЕХНОЛОГІЇ

Ковальська Тетяна Григорівна, вчителька початкових класів
загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 2 Світловодської міської ради
Кіровоградської області

***Анотація.** У статті розглядається проблема важливості розвитку творчих здібностей учнів початкової школи під час LEGO-конструювання.*

***Ключові слова:** творчість, LEGO-конструювання, LEGO-технологія, учні початкової школи, урок.*

Вступ. В умовах сучасної реформи освіти педагогічна спільнота шукає нові дієві способи і методи для розвитку творчих здібностей учнів початкової школи. Учитель має непомітно керувати навчальним процесом, надихати дітей на здобуття нових знань. І в цьому на допомогу вчителю приходять численні технології. Однією з таких технологій вважаємо широке використання конструкторів LEGO, які є незамінним матеріалом для уроків з учнями в початковій школі. LEGO-технологія зацікавила нас тим, що об'єднує в собі елементи гри та експериментування. Кожен вчитель знайде у ній щось корисне для себе — музичні керівники вивчають ноти за допомогою конструктора, учитель фізкультури використовує цеглинки як нестандартне обладнання, практичний психолог проводить тестування та релаксаційні вправи. За допомогою LEGO діти вивчають математику, мову, знайомляться з доккіллям і навіть малюють цеглинками! Конструктор є надійним помічником у роботі вчителів-логопедів і корекційних педагогів. І така популярність цілком обґрунтована.

Мета і завдання. Метою статті є розкриття значення впровадження у початковій школі LEGO-технології для розвитку творчих здібностей молодших школярів.

Формування творчої особистості учня у навчально-виховному процесі слід розглядати як процес фасілітації, тобто як створення умов з метою полегшення, сприяння, стимулювання, активізації розвитку творчих можливостей учнів [2, 155].

Вітчизняний психолог В. Моляко, розкриваючи сутність творчості з позицій психології, зазначає, що «під творчістю розуміють процес створення чогось нового для даного суб'єкта» [1].

Використання технології формування творчої особистості дає змогу кожному учневі працювати самостійно, опановувати узагальнені прийоми розумової діяльності, розвивати свої творчі здібності. Організувати цю технологію може тільки педагогом, який постійно перебуває у творчому пошуку, впроваджує нові методики навчання, розробляє нестандартні прийоми активізації пізнавальної діяльності учнів.

Уроки з LEGO урізноманітнюють та вдосконалюють навчальний процес, роблять його цікавішим для сучасних дітей. Заняття в ігровій формі створюють неповторну атмосферу психологічного комфорту і проходять без нервового напруження, що позитивно позначається на якості засвоєння матеріалу.

LEGO-технологія: формує вміння розв'язувати проблемні завдання, ставити мету, міркувати про подальшу роботу, розробляти план дій; розвиває творче мислення; розвиває мовлення — діти вчаться детально пояснювати свої дії, пояснювати міркування, надавати чіткі та зрозумілі інструкції, розповідати історії, висловлювати власні думки; формує вміння співпрацювати, зокрема, уміння працювати в парах чи групах, ділитися матеріалами, уміння вчитися у своїх однолітків, дослухатися до їхніх ідей та пропонувати власні, уміння аналізувати ідеї та обирати раціональніші, уміння розподіляти ролі та обов'язки; розвиває сенсорне сприйняття, допомагає формувати уявлення про зовнішні властивості предметів: форму, величину, колір, положення у просторі; розвиває дрібну моторику; формує цілісну систему уявлень дитини про навколишній світ, збагачує життєвий досвід дитини [4].

З чого ж ми розпочинали роботу за LEGO-технологією?

Передусім всім вчителям необхідно пам'ятати, що такі заняття мають приносити учням радість, проходити в спокійній емоційно сприятливій атмосфері та без страху оцінювання. Учні повинні мати можливість самостійно виконувати завдання, необхідно усіляко підштовхувати їх до знаходження правильної відповіді. Для цього потрібно використовувати приклади, навідні запитання, уточнення, звертатися до життєвого досвіду школярів. Велике значення в іграх-вправах з LEGO має текст. Він повинен бути веселим, доступним для розуміння учнями, відповідати їх віковим особливостям. Основне покликання педагога – розгледіти в дитині її здібності та допомогти у їх розвитку.

Спочатку ми даємо учням можливість ознайомитися з деталями конструктора шляхом виконання простих, недовготривалих завдань. Акцентуємо увагу на кількості штирів, називають цеглинку за їхньою кількістю (цеглінка 2×2 , цеглінка 2×4). Такий підготовчий етап навчить учнів швидко знаходити необхідну деталь за вказівкою дорослого.

Наприклад, на уроках у 1-му класі з навчання грамоти пропонуємо учням наступні вправи: визначити та показати за допомогою цеглинок кількість звуків у слові; визначити та показати за допомогою цеглинок кількість складів у слові; взяти стільки цеглинок, скільки складів у слові; визначити та показати за допомогою цеглинок кількість слів у реченні; якщо почуєте звук [ж], то підійми червону цеглінку, а звук [ш] — зелену; склади з цеглинок літеру... .

З використанням чарівних цеглинок LEGO на уроках математики для розвитку творчих здібностей молодших школярів пропонуємо ігри-вправи:

1. При вивченні складу чисел до 10 (використовуємо LEGO – цеглинки двох кольорів). Наприклад, вивчаючи склад числа 7, учень викладає на парті 3 червоних і 4 зелених цеглинки. А інший учень обирає інше розв'язання завдання и викладає на своїй парті – 2 червоних і 5 зелених цеглинок.

2. Під час вивчення понять «більший-найбільший», «менший-найменший».

3. При встановленні взаємозв'язку між частинами і цілим (використовуємо LEGO – цеглинки різних кольорів за кількістю частин).

4. Під час розв'язання задач (використовуємо LEGO – цеглинки, замінюючи короткий запис задачі моделюванням). Учні замінюють відомі дані у задачі LEGO – цеглинками різних кольорів. Побудована модель дозволяє учню розв'язати задачу швидко і правильно.

5. При додаванні чисел з переходом через розряд (використовуємо LEGO-цеглинки двох кольорів). Учні на парті переміщують LEGO – цеглинки від одного доданку до другого, вивчаючи алгоритм додавання з переходом через розряд.

6. При вивченні нумерації одноцифрових, двоцифрових, трицифрових чисел працюємо 3 моделями чисел: одиниці, десятки, сотні. Педагог ознайомлює дітей зі схемою розміщення цеглинок-чисел в стовпчик, де 1 рядок – це сотні, 2 рядок – десятки, 3 рядок – одиниці.

7. При вивченні таблиці множення на 4 або 6 (використовуємо цеглинки на 4 або 6 штирів). Дитина викладає на парту 1 цеглинка на 4 штирі – по 4 взяли 1 раз: записуємо приклад $4 \times 1 = 4$; 2 цеглинки на 4 штирі – по 4 взяли 2 рази: $4 \times 2 = 8$ і т.д.

8. При написанні графічних диктантів.

9. Під час вивчення геометричних фігур (діти 3 цеглинок викладають фігури).

10. Під час вивчення тем «Периметр» та «Площа».

11. При ознайомленні з поняттям «діаграма» будуємо математичні моделі з цеглинок певного кольору [3, 167].

Пропонуємо наступні вправи для розвитку орієнтування у просторі.

Наприклад: поставте цеглинку на праву (ліву) руку, підніми цеглинку догори; покладіть цеглинку посередині аркуша; праворуч; ліворуч; угорі; внизу аркуша. (Цю вправу можна обіграти: розташування цеглинок пов'язати із садінням городу, розташуванням зірок у небі, слідами тварин, будь-чим, що зацікавить дитину). Також пропонуємо учням створити із цеглинок картину на

аркуші або побудувати будиночок для тваринок, повторити ритм цеглинками, фізкультхвилинки, веселі руханки, пальчикова гімнастика.

Педагогічний колектив нашої початкової школи активно використовує LEGO-технології в освітньому процесі у 1-4 класах. Ми переконані, що LEGO-конструювання – це такий вид діяльності, який можна інтегрувати у всі види діяльності на уроках. LEGO-технологія є одним із шляхів оновлення змісту освіти згідно сучасним вимогам.

Висновки. Отже, досліджена нами проблема розвитку творчих здібностей учнів початкової школи в процесі використання LEGO-технології є актуальною. Для розвитку творчості учнів початкової школи особливе значення мають гра і перші спроби продуктивної діяльності.

Конструктивна творча діяльність – це ідеальна форма роботи з учнями початкової школи, яка дозволяє вчителю поєднувати навчання, виховання і розвиток дітей в режимі гри. А LEGO-технологія є унікальним інструментом, що розкриває потенційні можливості кожної дитини.

Використання конструктора LEGO дозволяє вчитися граючи і навчатися в грі, яка є найважливішим супутником дитини. Гра з конструктором охоплює багато функцій, які призводять до більш усвідомленого навчання, і таким чином, забезпечує оптимальне середовище для розвитку навичок і знань, які діти повинні мати, щоб працювати і досягти успіху в дорослому житті.

Ми переконані, якщо сьогодні навчимо дитину свідомому, творчому застосуванню LEGO, то завтра отримаємо – високі інтелектуальні показники наших учнів. А отже, LEGO-конструктор є виключно корисною і плідною освітньою технологією, завдяки притаманній їй якості інтерактивності та гнучкості.

ДЖЕРЕЛА

1. Здібності, творчість, обдарованість: теорія, методика, результати досліджень: Колективна монографія / За ред. В. Моляко, О. Музики. – Житомир: Рута, 2006. – 320 с.

2. Сисоєва С.О. Основи педагогічної творчості: Підручник. – К.: Міленіум, 2006. – 344 с.

3. LEGO-конструювання як засіб розвитку креативності учнів початкових класів на уроках математики. URL: <http://eprints.mdpu.org.ua/id/eprint/10635/1/%D0%A4%D0%B5%D1%84%D1%96%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B0-2.pdf> (дата доступу 10.12.2020)

4. LEGO-технологія — чарівні цеглинки успіху. URL: <https://vsimosvita.com/lego-tehnologiya-charivni-tseglinki-uspihu/> (дата доступу 10.12.2020)